X kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

Komisja Polityki Senioralnej

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW PROBLEMÓW OSÓB STARSZYCH Z OBSZARÓW WIEJSKICH (NR 5)

z dnia 16 października 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Polityki Senioralnej

– podkomisji stałej do spraw problemów osób starszych z obszarów wiejskich (nr 5)

16 października 2024 r.

Podkomisja stała do spraw problemów osób starszych z obszarów wiejskich, obradująca pod przewodnictwem posła **Lidii Burzyńskiej (PiS)**, przewodniczącej podkomisji, rozpatrzyła:

– ocenę sytuacji ekonomicznej seniorów zamieszkujących na terenach wiejskich.

W posiedzeniu udział wzięli: **Maciej Kmita** zastępca dyrektora Departamentu Polityki Senioralnej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, **Mariusz Kubzdyl** koordynator do spraw legislacji w Departamencie Legislacyjno-Prawnym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, **Katarzyna Witczak** wicedyrektor do spraw świadczeń krótkoterminowych i zagranicznych Biura Świadczeń w Centrali Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wraz ze współpracownikami, **Ernest Nasternak** zastępca dyrektora Departamentu Oświaty i Polityki Społecznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, **Konrad Kostępski** p.o. dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami oraz **Jerzy Płókarz** prezes zarządu Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej.

W posiedzeniu udział wzięły pracownice Kancelarii Sejmu: **Elżbieta Przybylska** i **Jolanta Szymańska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Witam bardzo serdecznie państwa na posiedzeniu podkomisji stałej do spraw problemów osób starszych z obszarów wiejskich.

Otwieram piąte posiedzenie podkomisji.

Witam wszystkich jeszcze raz bardzo serdecznie i na podstawie listy obecności stwierdzam kworum. Witam panią poseł, ale również, pozwolą państwo, że przywitam i podziękuję za przybycie do nas panu Maciejowi Kmicie, zastępcy dyrektora w Departamencie Polityki Senioralnej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – dzień dobry. Również witam pana Mariusza Kubzdyla, koordynatora do spraw legislacji w Departamencie Legislacyjno-Prawnym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych; panią Katarzynę Witczak, wicedyrektora do spraw świadczeń krótkoterminowych i zagranicznych Biura Świadczeń w Centrali KRUS; panią Iwonę Sobiś, głównego specjalistę w Biurze Rehabilitacji w Centrali KRUS; pana Ernesta Nasternaka, zastępcę dyrektora Departamentu Oświaty i Polityki Społecznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; pana Konrada Kostępskiego, p.o. dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli. I witam panią Joannę Celińską, doradcę ekonomicznego w Departamencie Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli.

Proszę państwa, wszyscy państwo otrzymali zawiadomienie o posiedzeniu. Nie widzę sprzeciwu. Zatem tematyka dzisiejsza to ocena sytuacji ekonomicznej seniorów zamieszkujących na terenach wiejskich. Referują minister rodziny, pracy i polityki społecznej, prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – oczywiście w zastępstwie państwo przeze mnie przywitani.

Proszę o zabranie głosu pana Macieja Kmitę, zastępcę dyrektora w Departamencie Polityki Senioralnej KPRM.

Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Polityki Senioralnej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Maciej Kmita:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Zacznę w takim razie od generalnych danych, bo tak, jak państwo wiedzą, sytuacja osób starszych zamieszkujących obszary wiejskie charakteryzuje się trochę odmienną specyfiką w porównaniu z osobami zamieszkującymi miasta i jest to związane właśnie ze szczególnymi wyzwaniami, z jakimi się mierzą. W ostatnich 30 latach zmieniła się znacząco charakterystyka gospodarstw rolnych i zmniejszyła się skala zatrudnienia w rolnictwie. Jest to związane też z tym, że osoby młode często decydują się na przeprowadzkę do miasta, gdzie dostępność, różnorodność pracy, jak wiadomo, jest większa.

Tak jak mówiłem, zacznę od generalnych danych, bo jak państwo pewnie świetnie wiedzą, w 2023 r. blisko 9,9 mln stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej. Wśród osób starszych na terenach wiejskich zamieszkiwało 3,6 mln, co stanowi 36% społeczeństwa – i tutaj warto też zwrócić uwagę na prognozy demograficzne Głównego Urzędu Statystycznego. Jak wiadomo, jest spodziewany postępujący proces starzenia się ludności. Populacja osób w wieku 60 lat i więcej wzrośnie w końcu prognozy do prawie 12 mln osób i ta populacja będzie stanowiła prawie 40% ogółu.

Zgodnie z danymi Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, bo tutaj zacznę od aktywności zawodowej, ludność aktywna zawodowo w wieku 60–89 lat liczyła 1,4 mln osób, z tego 487 tys. stanowiły osoby starsze zamieszkujące na wsi – czyli współczynnik aktywności zawodowej w tej grupie wiekowej wyniósł 15,4%, w tym 14,4% na wsi, czyli nie różni się to tak naprawdę znacząco między sobą. Liczba osób biernych zawodowo w wieku 60–89 lat wyniosła 7,9 mln, w tym 2,9 mln osób na wsi i 5 mln osób w miastach – czyli tu już różnicę jak najbardziej widać. Jeśli chodzi o emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, to myślę, że tutaj przedstawiciele Zakładu Ubezpieczeń Społecznych powiedzą więcej. Mam tutaj również dane z KRUS – też pewnie będzie o tym, że liczba osób w wieku 60 lat i więcej pobierających świadczenia z KRUS wyniosła 764 tys. Dokonując oceny warunków życia seniorów należy wziąć pod uwagę sytuację dochodową, ponieważ, tak jak wiadomo, poziom, dynamika i struktura dochodów i wydatków są istotnie zróżnicowane ze względu na miejsce zamieszkania i dochody gospodarstw domowych osób zamieszkujących na wsi są niższe w porównaniu z tymi w miastach. Na obszarach wiejskich gospodarstwa domowe wyłącznie z osobami w wieku 60 lat i więcej miały dochody o 16,4% niższe niż gospodarstwa w miastach. Również wydatki gospodarstw domowych wyłącznie osób starszych zamieszkujących na wsi były niższe o prawie 15% niż te w miastach.

Jak wiadomo, w 2023 r. odbyło się również badanie budżetów domowych i przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na osobę w gospodarstwach domowych wyłącznie z osobami starszymi wyniósł 3009 zł, w tym na wsi 2681 zł. Przeciętne miesięczne wydatki na osobę w gospodarstwach domowych wyłącznie z osobami starszymi wyniosły 2076,78 zł, w tym na wsi 1869,54 zł. Z badania wynika, że gospodarstwa domowe wyłącznie z osobami w wieku 60 lat i więcej na wsi utrzymywały się przede wszystkim z emerytur lub rent, które w 2023 r. stanowiły 81,5% ich dochodów. Dochody z pracy najemnej w przypadku tych gospodarstw stanowiły 8,1% ogółu dochodów, a dochody z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem rolnym – 2,7%. Pomocą społeczną było objętych 868 tys. rodzin, w tym 196 tys. emerytów i rencistów. Analizując te dane należy zwrócić uwagę, że ponad 70% rodzin składających się z emerytów i rencistów prowadziło gospodarstwa jednoosobowe, z czego ponad 1/3 zamieszkiwała na wsi. Tutaj ważne informacje terytorialne – najwięcej jednoosobowych gospodarstw domowych emerytów i rencistów, objętych pomocą społeczną, odnotowano w województwach mazowieckim, wielkopolskim i śląskim.

Tutaj też na pewno należy zwrócić uwagę na to, jak te gospodarstwa domowe, wyłącznie z osobami starszymi, oceniają swoją sytuację materialną. Te gospodarstwa rzadziej oceniały swoją sytuację materialną jako dobrą lub raczej dobrą w porównaniu z gospodarstwami bez osób starszych – 42,1% wobec 61,2% w gospodarstwach bez osób starszych. Częściej – jako przeciętną, raczej złą lub złą. Najgorzej swoją sytuację materialną oceniają osoby w wieku 60 lat i więcej mieszkające samotnie, w szczególności na wsi. Ponad 13% z nich oceniło swoją sytuację jako raczej złą lub złą.

Dodatkowym elementem, obrazującym sytuację ekonomiczną seniorów są warunki mieszkaniowe, które również wpływają na sytuację ekonomiczną i w drugą stronę. Gospodarstwa domowe składające się wyłącznie z osób starszych, na terenach wiejskich mieszkały w przeważającej części w domach jednorodzinnych. W wielorodzinnych mieszkało tylko 15% gospodarstw. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedno gospodarstwo domowe osób starszych wynosiła 72,4 m^2, przy czym na wsi o 27,9 m^2 więcej niż w miastach. Mieszkanie wyposażone w wodociąg na wsi miało w 2023 r. 99,6% gospodarstw osób starszych. Mieszkania mające łazienkę, ustęp spłukiwany, ciepłą wodę bieżącą użytkowało 97% gospodarstw osób starszych. Gaz z sieci miało doprowadzone 26,9% gospodarstw osób starszych, a ponad 63% korzystało z gazu z butli. Najwięcej gospodarstw domowych osób starszych używających jeszcze do ogrzewania mieszkania pieca było wśród jednoosobowych gospodarstw osób w wieku 60 lat i więcej mieszkających na wsi – i było to blisko 24% wobec 12,4% gospodarstw też zamieszkujących na wsi, ale bez osób starszych. Użytkowanie mieszkań mających odpowiednie warunki techniczno-sanitarne zadeklarowało w 2023 r. 95,7% gospodarstw osób w wieku 60 lat lub więcej, w tym 92,2% na wsi. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na fakt, że ponad 26% mieszkań osób będących w wieku 60 lat i więcej znajdowało się w budynkach mających bariery architektoniczne utrudniające dostęp do mieszkania i problem ten sygnalizowały częściej gospodarstwa zamieszkujące w miastach niż na wsi. Na wsi było to, odpowiednio, blisko 16%.

Biorąc pod uwagę wyzwania związane z dostarczeniem odpowiedniej jakości usług społecznych na obszarach wiejskich, a także sytuację materialną mieszkańców, bardzo ważnym jest uwzględnienie tej specyfiki w budowaniu nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych. Tutaj dopowiem jeszcze, że według badań Banku Światowego ponad 11% gmin w Polsce w ogóle nie świadczy usług opiekuńczych, a kolejne ponad 33% gmin świadczy te usługi dla mniej niż 10 osób – czyli tutaj widzimy duże wyzwanie i dużą częścią z tej liczby są gminy wiejskie. Jednocześnie niezbędne jest kompleksowe działanie wielu instytucji publicznych działających na rzecz osób starszych na poziomie samorządowym, m. in. dlatego podjęliśmy współpracę z wojewodami, którzy utworzyli zespoły eksperckie do spraw polityki senioralnej. Mamy również międzyresortowy zespół do spraw szczególnych rozwiązań dotyczących opieki nad osobami starszymi i w tym zespole jest również przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wiem, że na jednym z kolejnych posiedzeń będzie właśnie podejmowany szczególnie ten temat – sytuacji seniorów na obszarach wiejskich.

Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję panu bardzo.

Następnie proszę o zabranie głosu pana Mariusza Kubzdyla, koordynatora do spraw legislacji w Departamencie Legislacyjno-Prawnym ZUS. Tylko bardzo proszę, ponieważ otrzymaliśmy materiały, takie résumé tych informacji – coś więcej niż to, co jest w tych materiałach, bo nie ma sensu, żeby czytać czy powtarzać to samo. Dziękuję.

Koordynator do spraw legislacji w Departamencie Legislacyjno-Prawnym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Mariusz Kubzdyl:

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Pani przewodnicząca, wysoka podkomisjo, szanowni państwo, w związku z prośbą podkomisji, przygotowaliśmy – nasz Departament Statystyki i Prognoz Aktuarialnych przygotował szczegółową informację dotyczącą emerytur wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych seniorom zamieszkującym tereny gmin wiejskich i zgodnie z prośbą pani przewodniczącej podam najważniejsze wnioski wynikające z tej analizy.

Dla ustalenia uwagi powiem tylko, że w grudniu 2023 r., w ogóle nasza analiza jest oparta o grudzień 2023 r. jako punkt startu, emerytury wypłacane przez ZUS pobierało nieco ponad 6 mln 200 tys. świadczeniobiorców. Przeciętna miesięczna emerytura wynosiła 3473 zł. Emerytów w wieku 60 lat i więcej w grudniu 2023 r. było 6 mln 175 tys., a w przypadku osób zamieszkujących gminy wiejskie było to 1 mln 406 tys. Większość osób zamieszkujących gminy wiejskie i które otrzymywały emerytury wypłacane przez ZUS to były kobiety – stanowiły 58% tej subpopulacji. Jeżeli chodzi o strukturę terytorialną,

najwięcej osób, które otrzymują emeryturę od ZUS, zamieszkujących tereny wiejskie, odnotowano w województwie podkarpackim – było to prawie 40% ogółu świadczeniobiorców i w województwie lubelskim – było to 37% wszystkich emerytów otrzymujących świadczenia w tym województwie. Najniższy odsetek osób zamieszkujących gminy wiejskie występował w województwie zachodniopomorskim – było to nieco mniej niż 15% ogółu świadczeniobiorców. Jeżeli chodzi o przeciętną wysokość emerytury łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi wypłacanej osobom starszym – które mają 60 lat i więcej, zamieszkującym tereny wiejskie, to wynosiła ona 3096,33 zł. Przypominam – mówimy o grudniu 2023 r. A w tym samym okresie średnia emerytura wśród osób w tym samym wieku, niezależnie od miejsca zamieszkania, wynosiła 3414 zł – czyli nieco ponad 300 zł więcej w wartościach bezwzględnych. Bez dodatków pielęgnacyjnych te kwoty wynosiły odpowiednio 3329 zł w przypadku ogółu – całej populacji naszych świadczeniobiorców powyżej 60. roku życia, a w przypadku osób zamieszkujących tereny gmin wiejskich było to 3025 zł.

Może kilka słów o emeryturach niższych niż najniższe. Jeżeli chodzi o emerytury w kwocie niższej niż 1588,44 zł, czyli niższe niż najniższa emerytura, pobierało je nieco ponad 4% analizowanej subpopulacji osób zamieszkujących tereny wiejskie. To znaczy, przepraszam, najniższą emeryturę pobierało 4%, natomiast świadczenie w wysokości niższej niż najniższa pobierało prawie 12% – 11,9%.

Przechodząc może już do takiego konkretnego podsumowania, jeszcze raz – jeżeli chodzi o świadczenia wypłacane przez ZUS, osoby w wieku powyżej 60 lat zamieszkujące gminy wiejskie, stanowiły 22,8% populacji, czyli nieco ponad 1/5 wszystkich emerytów w tym wieku. Kobiety stanowiły prawie 60% tejże populacji, co jest zresztą typowe dla emerytur, nie jest to jakieś nadzwyczajne zjawisko. Przeciętna wysokość emerytury wypłacanej w grudniu 2023 r. osobom starszym zamieszkującym na terenie gmin wiejskich, tak jak mówiłem, wynosiła 3025 zł, co stanowiło 89,9%, czyli prawie 90% przeciętnej emerytury wypłacanej przez ZUS. Mężczyźni pobierali przeciętne emerytury wysokości 3648 zł, kobiety – 2576 zł. Widać dosyć wyraźną różnicę między płciami. Najwięcej mężczyzn pobierało… Dominowała wartość z przedziału między 2,5 tys. zł a 3 tys. zł – w przypadku mężczyzn było to 13,8% wszystkich wypłacanych świadczeń. Za to najwięcej kobiet pobierało emeryturę w kwocie od 2 tys. zł do 2,5 tys. zł – było to nieco mniej niż 20% populacji kobiet. Największe przeciętne emerytury odnotowano w gminach wiejskich województw dolnośląskiego, śląskiego i wielkopolskiego. Najniższe – w gminach wiejskich województw lubelskiego, świętokrzyskiego i podlaskiego. Co jeszcze istotne, 25% świadczeniobiorców pobierało emeryturę w wysokości do 1904 zł. Połowa populacji otrzymywała emeryturę w wysokości do 2695 zł, a 3/4 populacji otrzymywały emeryturę w wysokości do 3800 zł. 1/4, czyli 25% otrzymywała świadczenia w kwocie powyżej 3843 zł.

Dziękuję pięknie.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję panu bardzo.

I proszę o zabranie głosu panią Katarzynę Witczak, wicedyrektora do spraw świadczeń krótkoterminowych i zagranicznych Biura Świadczeń w Centrali KRUS.

Bardzo proszę.

Wicedyrektor do spraw świadczeń krótkoterminowych i zagranicznych Biura Świadczeń w Centrali Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Katarzyna Witczak:

Bardzo dziękuję. Dzień dobry, witam państwa serdecznie.

Szanowni państwo, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego realizuje politykę wsparcia seniorów głównie przez wykonywanie zapisów ustawowych, w tym przede wszystkim ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Nasze działania skupiają się przede wszystkim na przyznawaniu i wypłacie świadczeń emerytalno-rentowych, takich jak emerytury rolnicze, tzw. trzynaste i czternaste emerytury, renty rolnicze z tytułu niezdolności do pracy, honorowe świadczenia z tytułu ukończenia 100 lat życia, rodzicielskie świadczenia uzupełniające, świadczenia uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, dodatki pielęgnacyjne czy też świadczenia z tytułu pełnienia funkcji sołtysa. Realizujemy także własny, dwuinstancyjny system orzecznictwa lekarskiego oraz

prowadzimy nieodpłatną i dobrowolną rehabilitację leczniczą w centrach rehabilitacji rolników KRUS. Posiadamy obecnie sześć centrów rehabilitacyjnych.

W 2023 r. KRUS obsługiwał ponad 764 tys. emerytów i niemal 100 tys. rencistów z tytułu niezdolności do pracy. Zaznaczam, że te dane dotyczą głównie osób po 60. roku życia, tak że tych rencistów mamy znacznie więcej, ale tutaj wskazaliśmy tylko tę grupę, która jest od 60. roku życia i plus. Z kolei objętych ubezpieczeniem emerytalno-rentowym wg. stanu na 31 grudnia 2023 r. było 90 455 osób w wieku 60 plus. W grupie tej dominowali mężczyźni. Ubezpieczeniu podlegało 83 731 mężczyzn, natomiast kobiet było 6724. Proporcja ta wynika z powszechnego wieku emerytalnego. Wiek emerytalny kobiet wynosił 60 lat, mężczyzn – 65 lat, tym zatem jest uwarunkowany ten okres dłuższego przebywania. Na świadczenia emerytalne w 2023 r. wydatkowano kwotę ponad 17 mld. Z naszych danych wynika, że średni wiek nabycia prawa do emerytury w 2023 r. wyniósł 63 lata, przy czym kobiety przechodziły na emeryturę średnio mając 61 lat, a mężczyźni – 66 lat. Średni wiek osób pobierających emeryturę rolniczą w 2023 r. wynosił nieco ponad 74 lata, w tym 75 lat u kobiet, a 74 lata u mężczyzn. W ubiegłym roku 763 855 osób pobierało emeryturę rolniczą, w tym 245 993 mężczyzn – co stanowi 32% ogółu uprawnionych i 517 862 kobiet – to jest 68% ogółu uprawnionych. I proszę zwrócić uwagę, że mamy tutaj do czynienia z odwrotną proporcją, jeżeli chodzi o płeć, względem wcześniej omówionej grupy ubezpieczonych. Średni okres pobierania świadczeń emerytalno-rentowych w 2023 r. wyniósł 23 lata. Emeryturę kobiety średnio pobierały przez 26 lat, mężczyźni – 17 lat. Z kolei rentę, gdzie średni okres pobierania to jest ok. 17 lat, kobiety pobierały średnio przez 22 lata, a mężczyźni przez 15 lat. Tutaj trzeba zwrócić uwagę na to, że seniorki… Tak jak pan dyrektor wspomniał, tutaj też nie zachodzi nic nadzwyczajnego. Seniorki żyją po prostu dłużej, szybciej niż mężczyźni przechodzą na emeryturę – stąd ta różnica w okresach pobierania świadczeń.

Ale skupmy się teraz na wysokościach świadczeń emerytalnych z KRUS, bo to w głównej mierze wpływa na kondycję budżetów domowych naszych emerytów. Przeciętna wysokość emerytury w 2023 r. wynosiła 1859,21 zł; najwyższa w 2023 r. to jest ok. 3690 zł, najniższa – 1588,44 zł. Tę najniższą kwotę emerytury pobierały 44 382 osoby. Dla porównania, po tegorocznej waloryzacji najwyższa emerytura wypłacana przez KRUS wynosiła 4200 zł brutto, a najniższa – 1780,96 zł; przeciętna, tutaj mam dane tylko za pierwsze półrocze, to ok. 1990 zł. Świadczenia te nie należą do najwyższych, ale pamiętajmy, że system ubezpieczenia społecznego rolników w przeciwieństwie do systemu powszechnego nie został zreformowany i oparty jest na konstrukcji zdefiniowanego świadczenia, co znaczy, że opłacane składki ubezpieczeniowe nie przekładają się wprost na wysokość świadczenia. Świadczenie w większości jest finansowane z budżetu państwa.

Dla naszych świadczeniobiorców, z uwagi na wysokość pobieranych świadczeń, wypłata tzw. trzynastych i czternastych emerytur jest znacznym wsparciem finansowym. W 2023 r. dodatkowe roczne świadczenie pieniężne otrzymało 817 361 emerytów i rencistów. Świadczenie to przyznawane jest w wysokości najniższej emerytury, w 2023 r. to kwota 1588,34 zł. Wydatki poniesione z tytułu trzynastej emerytury to rząd wysokości 1 299 345 tys. zł. Czternastą emeryturę otrzymało 802 813 emerytów i rencistów. Koszt wydatków z tego tytułu wyniósł 2 116 478 tys. zł.

Dodatkowo osobom, które ukończyły 100 lat życia, wypłacamy z tego tytułu świadczenie honorowe. W 2023 r. przyznaliśmy 747 świadczeń honorowych – to jest o 68 więcej niż w 2022 r. oraz o 89 więcej w stosunku do 2021 r. W samym 2023 r. średnio wypłacaliśmy co miesiąc świadczenie honorowe dla 1183 osób. Kwota świadczenia honorowego od marca br. wynosi 6246,13 zł. Na ten moment, z uwagi na proces legislacyjny toczący się nad projektem ustawy o świadczeniu honorowym z tytułu ukończenia 100 lat życia prowadzimy mocno zaawansowane prace nad w celu przygotowania się do realizacji tych przepisów.

KRUS wypłaca również świadczenia pieniężne z tytułu pełnienia funkcji sołtysa. Według stanu na 31 grudnia 2023 r. świadczenie to wypłacono 31 451 osobom, w wysokości 300 zł. W 2024 r. świadczenie zostało zwaloryzowane i wynosi obecnie 336,36 zł. W takiej wysokości, według danych na drugi kwartał 2024 r., świadczenie otrzymało 1591 osób.

Rodzicielskie świadczenia uzupełniające wypłaciliśmy w 2023 r. ponad 1414 osobom.

To chyba byłoby tyle ze statystyki dotyczącej samych świadczeń, bo oprócz działań stricte związanych z przyznawaniem i wypłacaniem świadczeń, KRUS podejmuje również działania na rzecz osób wykazujących całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, ale rokującym jej odzyskanie w wyniku leczenia i rehabilitacji; albo zagrożonych całkowitą niezdolnością do pracy w gospodarstwie rolnym. Osoby takie kierujemy na rehabilitację leczniczą. W 2023 r. z rehabilitacji leczniczej skorzystało 6625 osób w wieku od 56 lat wzwyż. Od ubiegłego roku możemy również kierować na rehabilitację osoby uprawnione do emerytury rolniczej. Ta forma cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem i w 2023 r. z rehabilitacji tej skorzystało 717 emerytów, ale oczekiwania i chęci są dużo, dużo większe względem naszych możliwości skierowania tych osób na taką rehabilitację.

Poza takimi działaniami wprost, podejmujemy również szereg działań o charakterze miękkim, bo w trosce o naszych beneficjentów, jako kasa, bierzemy udział w kampaniach społecznych przy współpracy UOKiK, ZUS, Komendy Głównej Policji. Te działania mają na celu np. popularyzowanie wiedzy konsumenckiej wśród seniorów i ostrzeganie ich przed nieuczciwymi praktykami, bądź też informowanie, edukowanie seniorów na temat bezpieczeństwa finansowego.

Serdecznie dziękuję.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo pani za przedstawienie działań KRUS w stosunku do seniorów z terenów wiejskich.

Proszę państwa, otwieram dyskusję.

Czy pani poseł, bo jest jedna… Pani poseł?

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Nie.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Nie. Czy ktoś z państwa, zaproszonych gości chce zabrać głos?

Też nie, więc pozwolą państwo, że ja uczynię… Zarówno pytania, które mam przygotowane i wynikające z materiałów, i z państwa wypowiedzi, jak i takie podsumowanie.

Dziękuję zarówno paniom z KRUS, jak i panu z ZUS, za przedstawienie danych. Statystyki, proszę państwa, mają to do siebie, że są realne, namacalne, wynikające z dokonywanych wpłat. Ale powołanie tej podkomisji miało za zadanie przede wszystkim zdiagnozowanie… Bo obserwujemy, przynajmniej ja obserwuję, działając w tych środowiskach, że seniorzy z terenów wiejskich, nie tak pięknie jak są przedstawiane tu dane statystyczne… Jednak i mniej korzystają z przeróżnych udogodnień czy udoskonaleń, czy pomocy kierowanej do mieszkańców naszej ojczyzny 60 plus.

Dlatego też, zanim podsumuję, mam pytanie do pana zastępcy dyrektora w Departamencie Polityki Senioralnej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Mianowicie państwo w tych swoich danych informujących o stanie mieszkańców-seniorów z terenów wiejskich m.in. podali szereg danych statystycznych, ale powiem w ten sposób – m.in. napisali państwo, że w szczególności, jeżeli chodzi… Są mieszkania wyposażone w wodociągi – w 2023 r. w 99,6%, korzystają z wodociągów i również, że korzystają z sieci ciepłowniczej w 80%. Mianowicie… To są m.in. kotłownie osiedlowe, lokalne, z elektrociepłowni. Wie pan co, papier ma to do siebie, że przyjmuje wszystko, natomiast ja chciałabym i prosiłabym zarazem, aby pan wyjaśnił nam, skąd państwo pozyskali te dane, informując… No, na terenach wiejskich jest sielanka, jeżeli mieszkańcy, szczególnie seniorzy, korzystają właśnie z takiej formy ogrzewania. Bo ja, będąc w tym środowisku, obserwując, absolutnie nie podpisałabym się pod takimi danymi. To jest jedna rzecz, o którą pana proszę.

Dalej – na koniec jest podane takie stwierdzenie, że państwo starają się polepszyć sytuację seniora na terenach wiejskich m.in. przygotowując bon seniora. No, to jest piękne założenie, które miało być właściwie przeznaczone dla rodzin, ponieważ ono miało za zadanie odciążyć rodzinę seniora i pozwolić na aktywność zawodową, aby można było z jednej strony opiekować się seniorem, ale z drugiej strony realizować też swoje życie zawodowe. Ale z tego, co wiem, najbliższy termin zrealizowania tego bonu seniora to ma być rok 2026. Tak podają, więc wie pan, jesteśmy, żyjemy tu, w 2024 r., a państwo

referują i przygotowali informację dotyczącą sytuacji w 2023 r. – więc proszę tu powiedzieć, na jakim etapie… Czy tylko konsultacje…? Bo podawane jest, że konsultacje mają się zakończyć w czwartym kwartale tego roku. No, to jest cały 2025 r. i nic.

Następną rzeczą jest przygotowanie projektów. Pani minister informuje, że są przygotowywane projekty, których celem będzie przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu seniorów. Proszę mi wyjaśnić, na czym ma… To wykluczenie seniorów… Oczywiście cały czas jesteśmy na terenach wiejskich. W jaki sposób to ma się odbywać? Czy statystycznie…? Statystycznie na pewno państwu wyjdzie na koniec 2024 r., czy 2025 r., że wszystko jest super.

I teraz – powiedział pan, że ogólnoeuropejskie tendencje są takie, że 11% gmin – samorządów terytorialnych, dobrze zrozumiałam? Nie korzysta… Może inaczej, nie korzysta właśnie z dofinansowania możliwości świadczenia usług opiekuńczych dla seniorów, a 30% organizuje je tylko dla 10 mieszkańców – więc moje pytanie jest, jakie działania… Bo ta podkomisja właśnie po to została utworzona. Jakie działania Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a szczególnie właśnie państwa resort, będzie podejmował, aby ta informacja docierała do seniorów? Bo to, że są ogłoszone różne programy nakierowane na jednostki samorządu terytorialnego i one funkcjonują w sferze tylko i wyłącznie internetowej, facebookowej – to ja się zgodzę i powiem, że oczywiście. Ale jakie działania należy podejmować, aby ta informacja docierała do mieszkańców? Bo przypominam, a nie chcę być w tym swoim upominaniu czy przypominaniu jakąś bardzo natarczywą osobą, ale poruszamy się na terenach wiejskich. Poruszamy się tam, gdzie życie zawodowe mieszkańców nie opierało się w większości o te teraźniejsze nośniki cywilizacyjne, a wiem z doświadczenia, że np. opieka wspomagająca, różnego rodzaju świadczenia absolutnie nie docierają do mieszkańców. I to jest rolą m.in. ministerstwa – opracowanie właśnie takiej drogi, takiej procedury, takich działań, aby one w pełni zaspokajały informację. A jak będzie informacja, wtedy zasięg działalności i pomocy dla seniorów będzie zdecydowanie większy. I tutaj mam też pytanie, i proszę o wyjaśnienie. Zostały powołane regionalne rady do spraw polityki senioralnej, przy każdym wojewodzie jest taka rada – przy tym pełnomocniku jest rada. Proszę mi wyjaśnić, według jakiego klucza, w jaki sposób były dobierane te osoby? Bo ja mogę, proszę państwa… Ja, działając trzecią kadencję w polityce senioralnej, mieszkając w województwie śląskim, dobrze, że korzystam z nośników elektronicznych – dowiedziałam się, jakie są to osoby i powiem, że, no, w przypadku niektórych z mojego województwa, gdyby po prostu była możliwość, że włosy stają dęba, to stanęłyby mi. Dlatego że to musi być osoba, która działa na rzecz… Empatyczna, wrażliwa, naprawdę mająca cechy takiej osoby, która ma w sercu pomoc seniorom, a nie tylko na ustach. To są takie pytania do pana skierowane tutaj do pana.

No i muszę bez wątpienia powiedzieć… Pani dyrektor z KRUS przedstawiała tutaj liczby wypłacanych funduszy i właśnie większość z nich, tych, o których pani była łaskawa powiedzieć, to są te działania, które zostały wprowadzone przez rząd Zjednoczonej Prawicy i mam nadzieję, że one będą kontynuowane. To jest m.in… W ten sposób podniósł się standard życia. Nie mówię, że o wiele, że o duży procent, ale ten standard życia podniósł się. Trzynasta emerytura, czternasta emerytura, która została teraz zmniejszona bodajże o 892 zł, co, proszę mi wierzyć, nie wiem, być może seniorzy zamieszkujący tereny miejskie mniej ubolewali, ale z terenów wiejskich – proszę mi wierzyć, że rozpacz tych ludzi, że mają o tę kwotę zmniejszoną trzynastą emeryturę, była bardzo duża. Była bardzo duża. Czy m.in. pełnienie funkcji sołtysa, 336 zł – to jest też w jakiś sposób uznanie, ale to obowiązuje nas od 2019 r.; czy od 1 marca 2023 r. dodatek z tytułu podwójnego opłacenia składki na ubezpieczenia; czy świadczenia wyrównujące dla działaczy opozycji; czy rodzicielskie świadczenie uzupełniające „Mama 4+". To są te wszystkie działania, które zostały dokonane nie dla splendoru, tylko dla polepszenia życia tym, dzięki którym funkcjonujemy. A wiemy doskonale, że słowo bezpieczeństwo to jest słowo-klucz do wszystkiego. Ale nie tylko słowo bezpieczeństwo dotyczące granic, wojska, bezpieczeństwa rozumianego szeroko – ale również bezpieczeństwa żywnościowego. A tereny wiejskie, właśnie wieś, żywność, to są… My jesteśmy wdzięczni… I jeszcze za jedno jesteśmy wdzięczni obszarom wiejskim – mianowicie, gdyby nie polska wieś, znając historię, proszę państwa, być może nie byłoby wolnej Polski, bo wieś, tradycja, kultura wiejska umożliwiły, że żyjemy w wolnym, demokratycznym państwie.

Bardzo proszę, pani przewodnicząca Joanna Borowiak.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Nie chciałam zabierać głosu przed panią przewodniczącą podkomisji, ale wczytałam się też w ten materiał, który pan przygotował – zwracam się do pana, który reprezentuje panią minister Okłę-Drewnowicz. I patrząc na ten materiał… Ostatni akapit, który jest w nim zawarty… Skądinąd ten materiał w mojej ocenie taki dosyć skąpy – cztery strony – jeśli chodzi o ten obszar związany z seniorami z terenów wiejskich. Ale co chcę powiedzieć? W ostatnim akapicie pani minister pisze o niezbędnym kompleksowym działaniu wielu instytucji publicznych działających na rzecz osób starszych i czytam tutaj… Pozwolą państwo, że przeczytam – to będzie cytat. „Dlatego też podjęłam między innymi współpracę z wojewodami w celu określenia planowanych rozwiązań systemowych wobec osób starszych, a także rekomendowałam powołanie pełnomocników wojewodów do spraw polityki senioralnej”.

Pan był uprzejmy uczestniczyć w posiedzeniu Parlamentarnego Zespołu do spraw Seniorów. Spotkaliśmy się zdaje się w czerwcu…

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Maciej Kmita:

Chyba tak.

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Tak, przed chwilką sprawdzałam w kalendarzu i wówczas popłynęła od pana ta sama informacja – w czerwcu, mamy październik. Wówczas pan zobowiązał się – był pan chętny ku temu, poprosiliśmy pana o to również jako posłowie pracujący w zespole – że otrzymamy taki zestaw nazwisk pełnomocników. Mamy, szanowny panie, miesiąc październik, już połowę, połowa minęła wczoraj – nie otrzymaliśmy tego jako zespół. To jest raz.

Dwa – powołanie pełnomocników do spraw polityki senioralnej to nie jest nowość, którą wprowadza pani minister Okła-Drewnowicz, ponieważ tacy pełnomocnicy zostali przy wojewodach powołani w poprzedniej kadencji, za rządów Prawa i Sprawiedliwości. Mało tego, muszę panu powiedzieć – tak jak moja koleżanka odnosiła się do województwa śląskiego, ja się odniosę do województwa kujawsko-pomorskiego. Poprzedni pełnomocnik, pan Mateusz Czarnowski spotykał się z seniorami, organizował różnego rodzaju działania, był osobą bardzo znaną i rozpoznawalną wśród seniorów – to był młody człowiek. Ja pani Pauliny Jankowskiej, której nazwisko wyczytałam w tej chwili na stronie Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, nie znam i trochę się dziwię, że mając na swoim terenie przewodniczącą sejmowej Komisji Polityki Senioralnej – mówię teraz o sobie – która jest trzecią kadencję posłem i posłem, który trzecią kadencję pracuje w Komisji Polityki Senioralnej, ta pani nie raczyła się ze mną skontaktować. Nie zauważyłam, żeby ten pełnomocnik kontynuował bardzo mrówczą, bardzo intensywną pracę poprzednika. Nie ma tego. Wie pan, ja w ogóle, gdyby nie to, że wyszukałam to na stronie, nawet nie wiedziałabym, że ta osoba została powołana. O czerwca minęło kilka miesięcy. Pan bardzo grzecznie patrzy i kiwa głową, ale nic z tego nie wynika, bo nie przekazali państwo konkretnych informacji. Spotykanie się z posłami czy praca w zespole, czy w podkomisji, czy w Komisji, to nie jest zabawa, szanowny panie. Pan obiecał przekazanie tej listy, mieliśmy się też tym zająć, ja cały czas na to czekam. Tego nie ma. Co ci państwo robią? Czym oni się zajmują? Skoro pani minister pisze… I pan na posiedzenie podkomisji do spraw problemów osób starszych z obszarów wiejskich przysyła ten sam materiał, tej samej treści, który pan przyniósł w czerwcu. To co państwo od tego czasu zrobili? Jaki jest progres? W takim razie, jeśli pani przewodnicząca pozwoli, poproszę pana, żeby pan dostarczył w ciągu miesiąca na posiedzenie tej podkomisji, oczywiście jeśli pani przewodnicząca się zgodzi, konkretną informację, na kolejne posiedzenie podkomisji – całą listę państwa pełnomocników do spraw polityki senioralnej, z zaznaczeniem, że nie jest to żadne novum, byłabym zdziwiona, gdyby nie było kontynuacji w tej kadencji; również z całą informacją każdego z pełnomocników, jakie czynności wykonali od powołania. Nie chodzi mi oczywiście o każdy dzień pracy, tylko konkretne działania. Ile spotkań odbyli? O jakiej tematyce były te spotkania? W każdym z województw. Bo jest ich szesnastu.

Bardzo dziękuję. I proszę potraktować to jako poważną prośbę, bo ja, jako przewodnicząca zespołu, czekam od czerwca i tego materiału nie otrzymałam.

Dziękuję uprzejmie.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo pani przewodniczącej za ten głos, potwierdzający…

Poseł Joanna Borowiak (PiS):

Przepraszam, niestety, muszę już opuścić posiedzenie podkomisji, ponieważ mam inne obowiązki. Bardzo dziękuję za możliwość dzisiejszego spotkania i pracy.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękujemy za potwierdzenie tych słów, które również podkreśliłam, mówiąc konkretnie o moim województwie – śląskim. Ale to oczywiście odnosi się do wszystkich województw.

Proszę państwa, jeszcze jedno, zanim oddam panu głos, jeżeli pan będzie w stanie odpowiedzieć na nasze pytania. M.in. z danych statystycznych ZUS wynika, że w grudniu 2023 r. struktura wysokości emerytur z terenów wiejskich według wysokości świadczenia i płci… Była mowa o najniższych, pozwoliłam sobie tak zliczyć. Czyli od 1588,43 zł i mniej do 3,5 tys. zł, bo tam średnio jest 3030 zł… Proszę państwa, to jest… 70% emerytów z terenów wiejskich pobiera te kwoty. Od 3,5 tys. zł wzwyż, do 6 tys. i więcej – to jest niespełna 30%, więc tutaj widzimy tę sytuację materialną. A za sytuacją materialną, to było też w którymś z państwa wystąpień – że sytuacja pobierania wysokości rent i emerytur wskazuje na poziom życia. Wiadomo, że na terenach wiejskich, nawet jeżeli senior będzie chciał skorzystać ze służby zdrowia, z instytucji kulturalnych, to niestety, wiąże się to z dojazdem. A jak z dojazdem, to też z dodatkowymi funduszami – więc proszę państwa, ta podkomisja powstała właśnie, żebyśmy się nie przerzucali, tylko żebyśmy działali, wypracowywali takie elementy funkcjonowania naszego państwa, które by na jesieni życia tym seniorom, z tych terenów… Nie mówię, żeby teraz zapomnieć o seniorach w mieście, żebym była dobrze zrozumiana, ale też rozmawiamy teraz o seniorach z terenów wiejskich – żeby oni byli objęci opieką. I druga prośba – doinformowani. Bo brak informacji to jest brak działań.

Bardzo proszę pana o odpowiedź.

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Maciej Kmita:

Bardzo dziękuję.

Postaram się odpowiedzieć na wszystkie…

Prezes zarządu Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Przepraszam…

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Przepraszam pana najmocniej, jeszcze do głosu… Przepraszam pana, może pan złapać oddech i jeszcze przemyśleć, co pan powie.

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Maciej Kmita:

OK.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Do głosu zgłosił się pan Jerzy Płókarz.

Bardzo proszę.

Prezes zarządu Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Szanowni państwo, panie dyrektorze, chciałbym się przyłączyć do pytania pani przewodniczącej odnośnie do tych rad, bo rzeczywiście taka ważna sprawa jak bezpieczeństwo – w tej radzie nie ma ani jednego przedstawiciela organizacji społecznej, która działa bezpośrednio na rzecz bezpieczeństwa seniorów, jak np. ratownictwo, jak bezpośrednie działania niesienia pomocy w sytuacji wiktymizacji seniora, bo takie sytuacje zdarzają się w tych rodzinach. Pani minister Okła-Drewnowicz swego czasu deklarowała na posiedzeniu Komisji Polityki Senioralnej, że będzie jakiś zespół właśnie do spraw bezpieczeństwa seniorów, bo jest to istotna sprawa. Przez Komisję Polityki Senioralnej została powołana podkomisja do spraw bezpieczeństwa osób starszych, ale w ramach ministerstwa nic się w tym zakresie nie zadziało. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo.

I jeszcze jedno pytanie do pana. Mianowicie te wszystkie dane, które pan przedstawił, o korzystaniu z wodociągów, z ciepłowni, z udoskonaleń architektonicznych, z butli gazowej etc. – proszę mi powiedzieć, jakie państwo przyjęli kryteria do opracowania tych danych? Na jakiej grupie i z jakich, powiem, środowisk państwo korzystali, żeby przygotować te dane statystyczne, które pan był łaskaw przedstawić?

Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Maciej Kmita:

Bardzo państwu dziękuję za wszystkie pytania i głosy. Postaram się odnieść do każdego z tematów na miarę mojej wiedzy.

Szanowni państwo, też na początku sprostuję – nie jesteśmy ministerstwem, jesteśmy departamentem w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Natomiast może zacznę od sprawy najświeższej, czyli bonu senioralnego. Projekt ustawy o bonie senioralnym dosłownie kilka dni temu został opublikowany na stronach Rządowego Centrum Legislacji. On w tym momencie wkroczył w fazę uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych. Te konsultacje publiczne planujemy zakończyć w połowie grudnia. Pani minister Marzena Okła-Drewnowicz będzie również na takich spotkaniach w ramach konsultacji w każdym regionie Polski. Tych spotkań będzie w sumie 32, ponieważ będą to po dwa spotkania w każdym regionie. Harmonogram właściwie jest na ukończeniu. Zaczynamy te spotkania w najbliższy poniedziałek w Kielcach, również dlatego, że jeśli chodzi o ludność, to jest region, który ma najstarszą strukturę wiekową – region świętokrzyski. I później bon senioralny przejdzie w kolejne fazy procesu legislacyjnego.

Jeśli chodzi o usługi opiekuńcze… Ponieważ mówiłem tutaj o raporcie Banku Światowego zamówionym przez rząd jeszcze w poprzednich latach – to było przygotowanie do realizacji, z tego, co pamiętam, jednego z kamieni milowych w ramach Krajowego Planu Odbudowy. Bank Światowy wówczas przygotował taką diagnozę i to on podawał te dane dotyczące poszczególnych gmin. Chodzi o to, że tak jak państwo wiedzą, realizacja usług opiekuńczych jest obowiązkowym zadaniem gminy, z tym, że część gmin nie jest w stanie sobie z tym poradzić – i tego dotyczą te dane. Ponad 11% gmin nie realizuje… Tutaj gminy, z tego, co pamiętam wskazywały przede wszystkim na trudną sytuację materialną i na trudności w znalezieniu rąk do pracy, jeśli chodzi o zawód opiekunów – więc tego właśnie dotyczą te dane.

Zespoły doradcze, które są powołane przy urzędach wojewódzkich, czyli przy pełnomocnikach do spraw polityki senioralnej, są, jak sama nazwa wskazuje, gremiami doradczymi wojewody i to w kompetencjach wojewody było dobranie lokalnych liderów polityki senioralnej czy ekspertów. My rekomendowaliśmy powołanie tych zespołów, natomiast to już jest na mocy ustawy kompetencja wojewodów. I tak samo byli powoływani pełnomocnicy. Sprawdzę oczywiście w departamencie, dlaczego ta lista nie dotarła. Być może było to spowodowane tym, że pełnomocnicy jeszcze się powoływali, ta lista była niepełna. Wiem, że teraz jest pełna i że jeszcze są powoływane zespoły, więc oczywiście to zweryfikuję.

Jeśli chodzi o dane, o które pytała pani przewodnicząca, to tak jak wskazano w dokumencie, ta informacja w całości została przygotowana na podstawie informacji z dwóch źródeł – z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Głównego Urzędu Statystycznego. W tym momencie nie pamiętam, z którego z tych dwóch podmiotów były dane dotyczące ciepłowni, musiałbym sprawdzić. Wydaje mi się w tym momencie, że to był Główny Urząd Statystyczny.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dlatego bardzo proszę, na te pytania, na które pan niewyczerpująco udzielił odpowiedzi, żeby na piśmie… Bo m.in. pan przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyszedł, więc bardzo proszę, żeby pan sprawdził

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Maciej Kmita:

Tak, zweryfikuję to, z którego z tych źródeł…

Jeśli chodzi o…

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Z którego i na jakiej podstawie. Rozumie pan?

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Maciej Kmita:

Rozumiem, oczywiście.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Pan przedstawił, jak również, co spowodowało, że takie dane statystyczne były przedstawione.

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Maciej Kmita:

Oczywiście, odpowiemy na miarę posiadanych informacji.

Chyba odniosłem się do w miarę wszystkiego.

Jeśli chodzi o kwestię bezpieczeństwa, to oczywiście pani minister współorganizowała tu w Sejmie dużą konferencję na ten temat. Natomiast rozumiem, że chodzi o Radę do spraw Polityki Senioralnej powołaną przy pani minister. Ona łączy ekspertów z różnych środowisk, m.in. w sprawach znoszenia barier architektonicznych, również bezpieczeństwa. Bezpieczeństwem zajmują się przedstawiciele takich organizacji, jak np. Stowarzyszenie Manko, które organizuje też w całej Polsce akcje z zakresu bezpieczeństwa i to ich przedstawiciel jest w Radzie do spraw Polityki Senioralnej; zajmują się także organizacje parasolowe, takie jak Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, którego przedstawiciele również są w Radzie do spraw Polityki Senioralnej. Jest to temat oczywiście bardzo, bardzo ważny i również na ten temat rozmawiamy.

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Tak. Jeszcze, szanowny panie, były dwa pytania.

Pierwsze – bo wiadomo, że mamy wypracować, żeby pomagać. Jakie działania według państwa departamentu należałoby podjąć, aby gminy były informowane i aby gminy korzystały… Bo bardzo prosto jest powiedzieć, że za zadania opiekuńcze względem seniorów odpowiadają gminy – i to nie jest nasz problem. Nie. Seniorzy, ich, że tak powiem, status życia zależy od wszystkich. Nie możemy po prostu odsyłać do innej instytucji, do innej organizacji – że one się tym zajmują. Nie. Jesteśmy właśnie od tego, żeby wskazywać, pokazywać, nakłaniać, informować, również prosić – tak jak te rady, mają być przy wojewodach, mają zasilać informacjami, ale właśnie z dołu. Ja tego się obawiam, że tego może nie być.

I jeszcze o jedno pana pytałam – o te projekty, które są przygotowywane, o przeciwdziałaniu wykluczeniu cyfrowemu. Na czym to ma polegać?

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Maciej Kmita:

Najmocniej przepraszam, widocznie nie dopisałem.

Jeśli chodzi o te usługi opiekuńcze, podałem tutaj dane czysto statystyczne, jeśli chodzi o unaocznienie tego problemu – na jakich terenach, mniej więcej procentowo, z jakim problemem mamy do czynienia. M.in. właśnie głównie projekt ustawy o bonie senioralnym ma uzupełnić te usługi, bo wprowadza usługi wsparcia… Właśnie bon senioralny ma za zadanie wesprzeć zbudowanie całego systemu usług wsparcia – więc chcemy tym bonem senioralnym właśnie wyjść poza system pomocy społecznej, także ustalając kryteria, które są wyższe niż te… I od mechanizmów pomocy społecznej, w tym kontekście, dlatego bon senioralny będzie właśnie wzmocnieniem i uzupełnieniem tego systemu. Mam nadzieję, że już w procesie legislacyjnym oczywiście także parlament zajmie się tymi rozwiązaniami.

A jeśli chodzi o programy dotyczące przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu, to już w listopadzie, tak jak państwu sygnalizowałem, jeśli chodzi o jesień, już w listopadzie ogłaszamy nabór do „Szkoły międzypokoleniowej” – tego projektu, który ma tutaj również przeciwdziałać wykluczeniu cyfrowemu. Jest to projekt przygotowywany razem z Ministerstwem Cyfryzacji i Ministerstwem Edukacji Narodowej. Wówczas zostaną przedstawione wszelkie szczegóły. Również rozpoczęliśmy prace okrągłego stołu dotyczącego przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu seniorów i tutaj właśnie ucierają się rozwiązania i nowe programy. Współpracujemy z Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych, również przy Ministerstwie Cyfryzacji – więc myślę, że tą „Szkołą międzypokoleniową” na większą skalę rozpoczniemy te programy.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję panu.

Z wielką niecierpliwością czekam właśnie na tę „Szkołę międzypokoleniową" i na tę szkołę, która jest uruchomiona – że będą seniorzy kształceni z wykluczenia cyfrowego.

I jeszcze pan Jerzy Płókarz prosił o głos.

Bardzo proszę.

Prezes zarządu Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Panie dyrektorze, mówiąc o bezpieczeństwie, miałem na myśli działania bezpośrednie na rzecz bezpieczeństwa, czyli ratownictwa, bo niewątpliwie zacne Stowarzyszenie Manko, ale oni się zajmują problematyką bezpieczeństwa seniorów w sferze edukacyjnej. A nie ma żadnej organizacji czy eksperta, którzy zajmowaliby się bezpośrednio niesieniem pomocy. Bo mówiąc o wiktymizacji, miałem na myśli agresję w rodzinach i niesienie w takiej sytuacji pomocy – obywatelski system bezpieczeństwa, tak samo w przypadkach zagrożenia życia. Takich organizacji i tego aspektu niestety nie ma.

Zastępca dyrektora departamentu KPRM Maciej Kmita:

Powiem tylko, że rada liczy 30 osób, więc siłą rzeczy nie można skupić wszystkich poszczególnych środowisk, natomiast w radzie są też lekarze, są właśnie przedstawiciele ochrony zdrowia i ważnych organizacji senioralnych i myślę, że wszystkim na sercu leży ten problem. Bardzo dziękuję tutaj za sugestię – przekażę pani przewodniczącej, zresztą profesor fizjoterapii.

Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jeszcze z państwa chce zabrać głos?

Ja, kończąc to nasze posiedzenie podkomisji, chciałabym powtórzyć i przytoczyć pana słowa – żeby właśnie sytuacja seniorów z terenów wiejskich leżała nam na sercu. I po to, abyśmy działali… Zresztą, tak jak pana prosiłam, mam nadzieję, że m.in. to pan sobie zapisał i te działania, które na najbliższym posiedzeniu podkomisji państwo przedstawią – jakie one mają być w celu polepszenia warunków, a przede wszystkim, powtarzam to po raz trzeci, musimy zmienić przepływ informacji. To jest podstawa. I druga rzecz – żeby zachęcić gminę, GOPS do informacji dla mieszkańców przynależnych do danego gminnego ośrodka pomocy społecznej. Bo to, że jest to zadanie gminy, to nas nie usprawiedliwia. Bo gmina – nie… Jest takie… Powiem na koniec, bo jest już wieczór, żebyśmy wesoło się rozeszli. Bo, jak nie to będzie tak – nie mamy pana płaszcza i co pan nam zrobi?

Stwierdzam, że podkomisja zapoznała się z informacją. Dziękuję państwu.

Zamykam posiedzenie podkomisji.